

Raport de activitate

al

Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul
Superior

2015

AGENȚIA ROMÂNĂ DE ASIGURARE A CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR
THE ROMANIAN AGENCY FOR QUALITY ASSURANCE IN HIGHER EDUCATION

Membră cu drepturi depline în Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior - ENQA
Înscrisă în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior - EQAR

Înregistrată în: Strada Spiru Haret nr. 12, sector 1, București, România

Adresa de corespondență: B-dul Schitu Măgureanu nr. 1, București, tel. 021.206.76.00, fax 021.312.71.35

Cuprins

LISTA DE ABREVIERI.....	4
CUVÂNT ÎNAINTE.....	6
RAPORT DE ACTIVITATE AL ARACIS PENTRU ANUL 2015	8
1. ASPECTE GENERALE.....	9
1.1 Context, cadrul legal de funcționare, structura organizatorică și resursele ARACIS.....	9
1.1.1. <i>Prezentarea contextului</i>	9
1.1.2. <i>Cadrul legal de funcționare</i>	10
1.1.3. <i>Misiunea și scopul ARACIS</i>	10
1.1.4. <i>Structura organizatorică</i>	11
1.1.5. <i>Activitatea financiară a ARACIS</i>	13
1.1.6. <i>Activitatea juridică a ARACIS</i>	14
1.1.7. <i>Asigurarea internă a calității</i>	14
1.1.8. <i>Activitatea compartimentului de Audit Intern din cadrul ARACIS</i>	15
1.2 Sinteza activităților desfășurate	16
2. ACTIVITĂȚILE DE EVALUARE ȘI EVALUATORII ARACIS	17
2.1 Aspecte generale ale evaluării externe a calității.....	18
2.2 Evaluările efectuate de ARACIS în anul 2015	19
2.2.1. <i>Evaluarea programelor de studii</i>	20
2.2.2. <i>Evaluări instituționale</i>	21
2.2.3. <i>Evaluarea domeniilor de master</i>	21
2.3 Actualizarea Registrului de evaluatori al ARACIS	22
2.4 Actualizarea Registrului de evaluatori studenți al ARACIS	22
3. ACTIVITATEA INTERNAȚIONALĂ A ARACIS	22
3.1 Activități în cadrul ENQA - European Association for Quality Assurance in Higher Education	22
3.2 Activități în cadrul EQAR - European Quality Assurance Register for Higher Education	25
3.3 Activități în cadrul ENAEE - European Network for Accreditation of Engineering Education	25
3.4 Activități în cadrul CEENQA - Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education	26
3.5 Participarea ARACIS în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării Științifice la activitățile Bologna Follow-up Group.....	26
3.6 Activități în cadrul ESU - European Students' Union.....	27
3.7 Activități în cadrul INQAAHE - International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education	27
4. INFORMARE ȘI COMUNICARE.....	27
5. PROIECTE	28
5.1 Proiecte naționale	28
5.1.1. <i>Proiectul QUALITAS</i>	28
5.1.2. <i>Proiectul ACAD-INOV</i>	31
5.2 Proiecte internaționale	33
5.2.1 <i>Proiectul IMPALA</i>	33
5.2.2 <i>Proiectul AQUA-TS</i>	34
6. COOPERARE.....	35
6.1. La nivel național.....	35
6.2 La nivel internațional.....	35
ANEXE.....	37

LISTA DE ABREVIERI

ARACIS	Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
ARACIP	Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar
BFUG	(EN) <i>Bologna Follow-up Group</i> (RO) Grupul de urmărire a implementării Procesului Bologna
BusinessEurope	BusinessEurope este ghidul pentru creștere și competitivitate a companiilor la nivel european, angajat pe problemele care le influențează cel mai mult performanțele acestora.
CEENQA	(EN) <i>Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education</i> (RO) Rețeaua Central-Est Europeană a Agențiilor de Asigurarea Calității în Învățământul Superior
CNATDCU	Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare
CPE	Comisia permanentă de etică
EI	(EN) <i>Education International</i> (RO) Internaționala Educației
ENAE	(EN) <i>European Network for Accreditation of Engineering Education</i> (RO) Rețeaua Europeană pentru Acreditarea Educației în Inginerie
ENQA	(EN) <i>European Association for Quality Assurance in Higher Education</i> (RO) Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
EQAR	(EN) <i>European Quality Assurance Register for Higher Education</i> (RO) Registrul European al Asigurării Calității în Învățământul Superior
EQANIE	(EN) <i>European Quality Assurance Network for Informatics Education</i> (RO) Rețeaua Europeană pentru Asigurarea Calității în Educația Informatică
EQAVET	(EN) <i>European Quality Assurance in Vocational Education and Training</i> (RO) Asigurarea Calității la nivel European în domeniul Educației și Formării Profesionale
ESG	(EN) <i>European Standard and Guidelines for Quality Assurance in Higher Education</i> (RO) Standarde și linii directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior
FEN	Fonduri Externe Nerambursabile
HG	Hotărâre a Guvernului
INQAAHE	(EN) <i>International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education</i> (RO) Rețeaua Internațională a Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
LEN	Legea Educației Naționale
MECȘ	Ministerul Educației și Cercetării Științifice
OUG	Ordonanță de Urgență a Guvernului
QAN	(EN) <i>Quality Audit Network</i> (RO) Rețeaua de Audit al Calității
RNE	Registrul Național al Evaluatorilor
ROF	Regulament de Organizare și Funcționare

SEÎS	Spațiul European al Învățământului Superior
UEFISCDI	Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării

CUVÂNT ÎNAINTE

Acest raport a fost elaborat pentru anul 2015, respectiv pentru perioada (05.01.2015 – 31.12.2015) și corespunde celui de-al doilea an al mandatului noului Consiliu ARACIS, care și-a început activitatea în ianuarie 2014. Echipa de management a ARACIS și președintele au parcurs o perioadă de interimat (17.01.2014 – 19.05.2015), care s-a încheiat odată cu finalizarea concursului pentru completarea componenței Consiliului ARACIS

Raportul a fost elaborat pe baza documentației rezultată din activitatea tuturor structurilor de decizie, coordonare, execuție și control ce funcționează în cadrul ARACIS. El a fost prezentat și analizat în cadrul Biroului executiv al ARACIS și a fost aprobat în cadrul Consiliului ARACIS. În forma sa finală, Raportul a fost publicat pe pagina web a agenției.

CUVÂNTUL PREȘEDINTELUI

În prezentul raport a fost sintetizată activitatea realizată în cadrul Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior în anul 2015.

Anul 2015 a fost unul deosebit de bogat în evenimente și activități dintre cele mai diverse, toate menite să contribuie la organizarea și funcționarea ARACIS și, totodată, menite să contribuie la sprijinirea universităților în demersurile lor pentru asigurarea calității. Între cele mai importante activități realizate în acest an pot fi enumerate următoarele: organizarea concursului pentru completarea Consiliului ARACIS în primul trimestru al acestui an, derularea activităților în cadrul celor două proiecte POSDRU (QUALITAS și ACAD-INOV) și realizarea tuturor activităților și evenimentelor programate în cadrul acestora, realizarea unui număr de peste 30 de evaluări instituționale și a peste 600 evaluări de programe de studii de licență, participarea la seminarii și conferințe internaționale în domeniu etc. Pe lângă aceste activități s-au realizat toate activitățile curente ale Agenției (ședințele săptămânale ale Biroului executiv al ARACIS al căror scop este legat de analiza, soluționarea diferitelor solicitări și luarea deciziilor pentru diferite cazuri și situații în care este implicată Agenția, ședințele lunare ale Consiliului ARACIS etc.).

Activitățile și evenimentele realizate în cadrul celor două proiecte au fost, de departe, cele care au solicitat la maxim întregul personal al ARACIS, precum și membrii Consiliului și o parte importantă a evaluatorilor dar și studenții implicați în evaluările instituționale. Prin aceste două proiecte, în afară de evaluările instituționale, care cuprind și evaluări de programe de studii, au fost realizate sesiuni de formare a evaluatorilor și a studenților, s-au elaborat indicatori de calitate și s-au corelat cu noile standarde ESG (2015), s-a realizat *evaluarea stării calității sistemului național de învățământ superior și s-au identificat căile de îmbunătățire a sistemului de evaluare și asigurare a calității*, s-a realizat Barometrul calității, s-au realizat mai multe întâlniri de lucru sau ateliere în care au fost implicați evaluatori din Registrul Național al Experților, precum și reprezentanți ai universităților care sunt implicați în activitățile de asigurarea calității interne etc.

Tot pe parcursul anului 2015 au fost realizate și/sau demarate o serie de activități menite să contribuie la creșterea calității interne a activităților realizate de Agenție (e.g. revizuirea, actualizarea și completarea Fișei vizitei de evaluarea calității pentru autorizarea programelor de studii de licență, revizuirea, actualizarea și completarea Fișei vizitei de evaluarea calității pentru acreditarea programelor de studii de licență ș.a.).

Având în vedere volumul foarte mare de activități realizate pe durata anului 2015 și implicarea întregului personal, a membrilor Consiliului ARACIS și a studenților, doresc să le mulțumesc tuturor pentru rezultatele obținute la finele acestui an și să îmi exprim speranța într-o implicare, cel puțin la fel de activă și în activitățile programate pentru anul 2016.

Președinte al ARACIS,

Prof. univ. dr. ing. Iordan Petrescu

RAPORT DE ACTIVITATE AL ARACIS PENTRU ANUL 2015

Sinteza activităților realizate de ARACIS în anul 2015

1. ASPECTE GENERALE

1.1 Context, cadrul legal de funcționare, structura organizatorică și resursele ARACIS

1.1.1. Prezentarea contextului

România, ca stat semnatar al Declarației de la Bologna (1999), a devenit parte a Spațiului European al Învățământului Superior (SEİS), proces amplu de reorganizare a învățământului superior din statele semnatare. Asigurarea calității educației reprezintă un obiectiv principal al SEİS iar în acest sens, Miniștrii responsabili pentru învățământul superior au adoptat în anul 2005 *Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității (ESG) în Spațiul European al Învățământului Superior (SEİS)*. Acestea au fost elaborate pe baza unei propuneri pregătite de Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ENQA) în cooperare cu Organizația Europeană a Studenților (ESU), Asociația Europeană a Instituțiilor de Învățământ Superior (EURASHE) și Asociația Europeană a Universităților (EUA).

După anul 2005 s-a remarcat un progres considerabil în ceea ce privește asigurarea calității, cât și în alte linii de acțiune din cadrul Procesului Bologna cum sunt cadrul calificărilor, recunoașterea și promovarea utilizării rezultatelor învățării, toate acestea contribuind la o schimbare de paradigmă către învățarea și predarea centrate pe student.

Având în vedere acest context, Comunicatul Ministerial din 2012 a invitat Grupul E4 (ENQA, ESU, EUA, EURASHE) în cooperare cu Internaționala Educației (Education International - EI), care reprezintă organizațiile cadrelor didactice și ale altor angajați din sistemele de educație la nivel global, BUSINESSEUROPE și Registrul European al Agențiilor de Asigurare a Calității din Învățământul Superior (EQAR) să pregătească o propunere inițială de revizuire a ESG „pentru a îmbunătăți claritatea, aplicabilitatea și utilitatea lor, inclusiv scopul acestora.

Acest demers s-a finalizat prin adoptarea *Standardelor și liniilor directoare (ESG) revizuite și aprobate la Conferința Ministerială de la Erevan din 14-15 mai 2015*. Un obiectiv cheie al Standardelor și Liniilor Directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior (ESG) este să contribuie la o înțelegere comună, dincolo de orice frontiere și de către toți actorii implicați, a asigurării calității în ceea ce privește învățarea și predarea. ESG sunt folosite de către instituții și agențiile de asigurare a calității ca document de referință pentru sistemele de asigurare internă și externă a calității în învățământul superior.

În România, în vederea evaluării asigurării calității educației a fost înființată **Agencia Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS)** care funcționează în baza prevederilor legislației naționale în vigoare, precum și a Metodologiei de evaluare externă, standardele, standardele de referință și lista indicatorilor de performanță ale ARACIS, aprobate prin Hotărârea Guvernului (HG) nr. 1418/2006.

ARACIS este membră cu drepturi depline în Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EN: *European Association for Quality Assurance in Higher Education - ENQA*) și se supune periodic procedurilor de evaluare externă internațională prevăzute pentru menținerea acestui statut.

ARACIS este înregistrată în Registrul European al Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (EN: *European Quality Assurance Register for Higher Education - EQAR*) și se supune periodic procedurilor de evaluare externă internațională prevăzute pentru menținerea acestui statut.

ARACIS este de asemenea membră și în alte organizații sau rețele internaționale ale agențiilor de asigurare a calității în învățământul superior.

1.1.2. Cadrul legal de funcționare

Activitatea ARACIS este reglementată de următoarele acte normative:

- **Legea educației naționale nr. 1/2011**, cu modificările și completările ulterioare;
- **OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației**, cu modificările și completările ulterioare;
- **HG nr. 1731/2006 pentru aprobarea tarifelor de autorizare și acreditare pe programe de studii ale instituțiilor de învățământ superior și de evaluare externă a calității educației percepute de ARACIS.**

În desfășurarea activităților sale, ARACIS utilizează “Metodologia de evaluare externă, standardele, standardele de referință și lista indicatorilor de performanță a ARACIS”, aprobată prin HG nr. 1418/2006 și “Ghidul activităților de evaluare a calității programelor de studii universitare și a instituțiilor de învățământ superior”. De asemenea, ARACIS ia ca referință principiile și valorile incluse în „Codul de etică și normele de conduită în activitățile desfășurate de ARACIS pentru asigurarea calității în învățământul superior din România și de evaluare și în vederea acreditării.”

În urma activităților de aplicare efectivă a „Metodologiei”, precum și a schimbărilor legislative au fost identificate un număr de elemente vizând îmbunătățirea sa, rezultând din observațiile evaluatorilor, ale instituțiilor evaluate și ale personalului ARACIS, respectiv membri ai Consiliului, ai Comisiilor de experți permanenți de specialitate și inspectori de specialitate. A fost elaborată parțial „Procedura privind evaluarea domeniilor de master”, urmând ca în perioada următoare să fie dezvoltate și ghidurile de aplicare a acesteia.

1.1.3. Misiunea și scopul ARACIS

Misiunea ARACIS este de a efectua evaluarea externă a calității educației oferite de instituțiile de învățământ superior și se aplică tuturor organizațiilor furnizoare de educație care operează pe teritoriul României, precum și organizațiilor furnizoare de educație românești care funcționează legal pe teritoriul altor state, potrivit reglementărilor legale în vigoare în România și, după caz, de pe teritoriul statului unde acestea funcționează, cu scopul:

- a) de a atesta capacitatea organizațiilor furnizoare de educație de a atinge standardele de calitate și, astfel, de a satisface așteptările beneficiarilor;
- b) de a contribui la dezvoltarea unei culturi instituționale a calității învățământului superior;
- c) de a asigura protecția beneficiarilor direcți și indirecti de programe de studiu prin producerea și diseminarea de informații sistematice, coerente și credibile, publice și accesibile, despre calitatea educației oferite de instituțiile de învățământ superior;
- d) de a propune ministerului de resort (Ministerul Educației și Cercetării Științifice) strategii și politici în scopul ameliorării continue a calității învățământului superior, în strânsă corelare cu învățământul preuniversitar, cu solicitările angajatorilor și cu practicile europene și internaționale;
- e) de a contribui la promovarea învățământului superior de calitate din Romania pe plan internațional;

- f) de a asigura o mai bună corelare între competențele solicitate de piața muncii și oferta de educație orientată către rezultatele învățării în vederea sporirii gradului de ocupare a locurilor de muncă a noilor absolvenți atât pe plan național cât și european.

Obiectivul principal al activității ARACIS îl reprezintă asigurarea unei educații și a unei formări profesionale superioare de calitate pentru dezvoltarea unui capital uman competitiv.

1.1.4. Structura organizatorică

ARACIS este o instituție publică autonomă și independentă, de interes național, cu personalitate juridică și cu buget propriu de venituri și cheltuieli. ARACIS se finanțează integral din venituri proprii. În vederea organizării și eficientizării activității sale, ARACIS și-a elaborat propriul Regulament de Organizare și Funcționare (ROF), care este aprobat de Consiliu.

Structura organizatorică (*Anexa 1 - Organigrama*) a ARACIS cuprinde:

- Consiliul;
- Biroul executiv al Consiliului;
- Departamentul de Evaluare Externă a Calității;
- Departamentul de Acreditate;
- Comisii permanente de experți de specialitate;
- Comisia consultativă;
- Comisia de etică;
- Aparatul tehnic, care este structurat pe 4 (patru) direcții de specialitate:
  - Direcția pentru asigurarea calității;
  - Direcția economică;
  - Direcția de organizare, resurse umane și achiziții publice;
  - Direcția pentru relații internaționale, proiecte și cooperare
- și două compartimente aflate în subordinea președintelui ARACIS:
  - Compartimentul audit public intern;
  - Compartimentul juridic.

Consiliul ARACIS (sau *Consiliul*) este alcătuit din 21 membri selectați prin concurs public conform procedurii proprii a ARACIS, care cuprinde criteriile referitoare la competența profesională și științifică, la prestigiul profesional etc., dintre care: **17** profesori și/sau conferențieri universitari titulari sau care își continuă activitatea didactică cu aprobarea senatului universitar; **2** studenți, reprezentanți ai federațiilor studențești reprezentative la nivel național; **un** reprezentant al sindicatului din educație și **un** reprezentant al angajatorilor. La concurs se poate înscrie orice persoană care îndeplinește criteriile morale și profesionale de selecție stabilite prin procedură și anunțate public, indiferent de originea etnică, de sex, religie sau alte criterii ce ar putea fi discriminatorii. Membrii Consiliului ARACIS nu pot deține funcții de demnitate publică sau de rector de universitate (*Anexa 2 - Membrii Consiliului*). Membrii Consiliului încheie cu Agenția un contract cu durata de patru (4) ani (studenții nu au contract pe patru ani, ei se numesc anual).

Consiliul este structura de conducere colectivă a ARACIS, care asigură orientarea programatică a Agenției. El se întrunește lunar în ședință ordinară, precum și în ședință extraordinară, ori de câte ori este nevoie, la convocarea președintelui sau a vicepreședintelui, în absența președintelui.

Consiliul îndeplinește o serie de atribuții prezentate în ROF.

Biroul executiv al Consiliului ARACIS este structura de conducere operativă a ARACIS, alcătuită din președintele, vicepreședintele și secretarul general al Consiliului ARACIS, directorul Departamentului de Evaluare Externă a Calității și directorul Departamentului de Acreditare. El se întrunește în ședință ordinară săptămânal, precum și în ședință extraordinară, ori de câte ori este nevoie, la convocarea președintelui sau a vicepreședintelui. La ședințele periodice ale Biroului Executiv participă și câte un reprezentant al studenților din Consiliul ARACIS.

Departamentul de Evaluare Externă a Calității, precum și **Departamentul de Acreditare** sunt alcătuite din experți în asigurarea calității și sunt coordonate de câte un director. Aceste două departamente se întrunesc periodic pentru analiză și dezbateri referitoare la evaluarea programelor de studii și, respectiv, evaluarea instituțională. În urma dezbaterilor, cele două departamente elaborează rapoarte proprii și înaintează Consiliului ARACIS propuneri avizate referitoare la gradul de îndeplinire a standardelor și a indicatorilor de calitate în cazul programelor de studii și în cazul instituțiilor de învățământ superior evaluate.

Aparatul tehnic al ARACIS este o structură executivă având un număr de 34 posturi. În anul 2015 au fost scoase la concurs 2 posturi, care au fost ocupate.

Comisia Consultativă și de Auditare a activității ARACIS este formată din personalități ale lumii academice, menită să verifice și să susțină deciziile Agenției ([Anexa 3 - Comisia Consultativă](#)).

Comisia permanentă de etică (CPE) a ARACIS este constituită din trei persoane, din care *un președinte și doi membri*. Evidența documentelor, a corespondenței se asigură de un secretariat al Comisiei, care întocmește și minutele întâlnirilor. Mandatul CPE este de 4 ani. Comisia permanentă de etică asigură respectarea *Codului de etică și a normelor de conduită*.

Comisiile permanente de experți de specialitate. Consiliul ARACIS a stabilit, în baza HG nr. 1418/2006, să funcționeze un număr de *14 comisii de experți permanenți*. Acestea se află în subordinea Consiliului ARACIS. Comisiile de experți permanenți își desfășoară activitatea pe baza *Regulamentului aprobat de Consiliul ARACIS* și sunt asistate în activitatea lor de un corp de evaluatori ai ARACIS, care se regăsesc în **Registrul Național de Evaluatori** (RNE). Acesta este alcătuit din profesori și conferențieri universitari din țară și străinătate, cu activitate profesională și integritate morală recunoscute, competență și experiență în asigurarea calității educației la nivel național și internațional. Pentru a putea deveni evaluatori în cadrul Registrului de evaluatori al ARACIS, candidații parcurg un proces de selecție transparent, care este reglementat de o procedură publică, aprobată de Consiliul ARACIS.

Evaluatorii români (atât la nivel de program de studiu, cât și la nivel de instituție) trebuie să posede următoarele cunoștințe și abilități:

- cunoașterea și înțelegerea globală a învățământului superior;
- cunoașterea proceselor de asigurare a calității folosite de instituțiile de învățământ superior;
- cunoștințe și înțelegere în cadrul disciplinei evaluate și înțelegerea obiectivelor de învățare ale programelor;
- cunoașterea informațiilor referitoare la criteriile disciplinei pregătite pentru programe, în cadrul ariilor disciplinare relevante;
- cunoașterea aspectelor autoevaluării și specificațiile programei scrise pentru aria disciplinară;
- familiarizarea cu programe comparabile și cu standardele distincțiilor din alte instituții;
- familiarizarea cu strategiile academice de sprijin și cu funcțiile tutorialelor academice;

- familiarizarea cu datele de destinație și statisticile de angajare;
- înțelegerea rapoartelor făcute de examinatorii externi și a documentației interne;
- înțelegerea cerințelor de admitere ale programei și abilitatea de a interpreta statisticile de progres pentru fiecare stadiu al programelor, inclusiv ratele de retragere, transfer și eșec.

1.1.5. Activitatea financiară a ARACIS

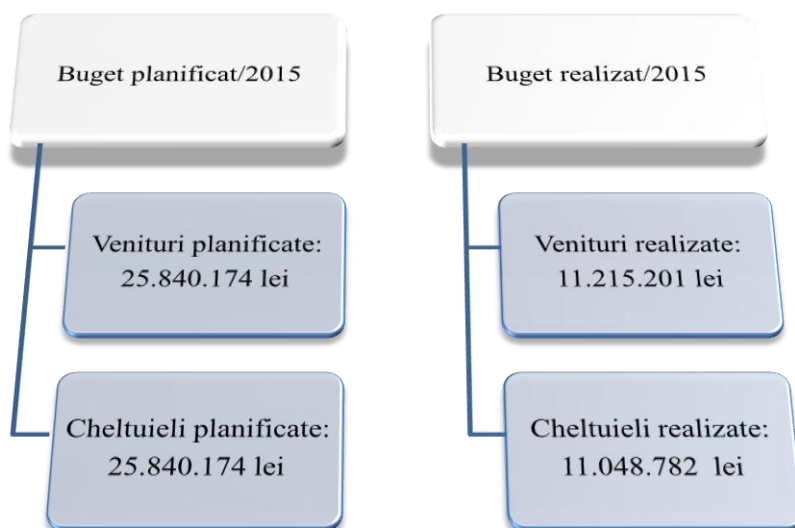
Pentru anul 2015, Consiliul ARACIS a aprobat un buget de venituri și cheltuieli de 25.840.174 lei, atât la venituri cât și la cheltuieli (*Figura 1*), din care pentru proiecte finanțate din FEN suma a fost de 8.218.415 lei. Veniturile ARACIS provin din surse proprii, conform legislației în vigoare precum autorizarea funcționării provizorii/acreditarea programelor de studii, evaluarea periodică și din venituri financiare-dobânzi financiare, respectiv din fonduri externe nerambursabile.

La 31 decembrie 2015, ARACIS a înregistrat venituri încasate în sumă de 11.215.201 lei, din care 1.564.157 lei din FEN, în timp ce cheltuielile efective au fost în sumă de 11.048.782 lei, din care 4.381.851 lei pentru proiecte cu finanțare din FEN. Datele de mai sus au fost stabilite în conformitate cu prevederile legale aplicabile în România.

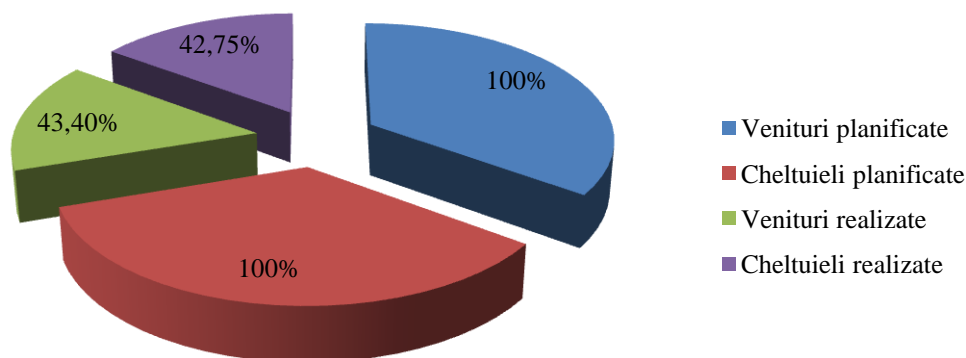
Nerealizarea bugetului de venituri planificate și, totodată, a celui de cheltuieli planificate s-a datorat în principal diminuării activității curente de evaluare a calității învățământului superior, întrucât un număr de universități au fost evaluate prin intermediul proiectului QUALITAS. Nerealizări ale bugetului de venituri și cheltuieli s-au constatat și la capitolul celor finanțate din fonduri europene nerambursabile urmare a faptului că echipa de implementare a fost remunerată cu sume mult sub cele bugetate, conform prevederilor Legii cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice.

Activitatea economico-financiară a ARACIS aferentă exercițiului financiar 1 ianuarie – 31 decembrie 2014 a fost auditată de Curtea de Conturi a României în perioada 28 octombrie – 18 decembrie 2015, încheindu-se cu Raportul de Control din 18 decembrie 2015. Din Raportul Curții de Conturi și din Decizia Curții de Conturi nr. 2/13.01.2016 rezultă că activitatea ARACIS în anul 2014 s-a derulat cu respectarea prevederilor legale.

Figura 1 - Bugetul de venituri și cheltuieli al ARACIS pentru anul 2015

Figura 2 - Realizarea bugetului de venituri și cheltuieli al ARACIS în anul 2015 (%)

1.1.6. Activitatea juridică a ARACIS

În anul 2015, urmare misiunilor de evaluare realizate, precum și aplicării tuturor procedurilor legale privitoare la luarea deciziilor și acordarea calificativelor, inclusiv procedura contestației, în anumite situații, date fiind nemulțumirile celor evaluați, ARACIS a fost în situația de a compărea în instanță în vederea apărării deciziilor luate. Astfel, în cele 12 dosare de plângere în instanță, întocmite de diferite universități, ARACIS, prin reprezentanții săi, a formulat apărările, în fapt și în drept, prin întocmirea de întâmpinări și anexarea de acte doveditoare. Toate cauzele aflate pe rolul instanțelor de judecată în anul 2015 au fost câștigate de ARACIS.

Activitățile de evaluare realizate în anul 2015 au necesitat numeroși experți drept pentru care au fost încheiate 853 de Contracte civile de colaborare cu experți evaluatori. În vederea derulării evaluărilor externe, în anul 2015 au fost încheiate cu universitățile 540 de contracte.

Pentru anul 2015 au fost întocmite 25 de Decizii ale Biroului Executiv al Consiliului ARACIS și 75 de Hotărâri ale Consiliului ARACIS corespunzătoare diferitelor situații și cauze. Toate Deciziile Biroului Executiv al Consiliului ARACIS și toate Hotărârile de Consiliu au fost supuse procedurilor interne privitoare la transparență, comunicare, numerotare și arhivare.

1.1.7. Asigurarea internă a calității

Ca membră cu drepturi depline a ENQA, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior din România, își înțelege drepturile și obligațiile asumate conform statutului pe care îl are. În acest sens, ARACIS se preocupă constant pentru asigurarea calității interne și îndeplinirea Standardelor Europene privitoare la asigurarea calității activităților aferente.

Astfel, ARACIS se autoevaluează anual și se evaluează extern periodic prin intermediul echipelor de experți internaționali în coordonarea ENQA. Următoarea evaluare externă a ARACIS urmează să se finalizeze în anul 2018.

Așa cum s-a prezentat în primul capitol al acestui raport, ARACIS este o organizație independentă și autonomă și are clar definite misiunea, scopul și obiectivele, iar acestea se regăsesc în documentele publice ale Agenției. Prin activitățile sale curente, în anul 2015, ARACIS a îndeplinit obiectivele programate pentru realizarea misiunii sale. În demersurile derulate (autorizarea programelor de studii, acreditarea, evaluarea instituțională etc.), ARACIS a acționat în baza Metodologiei și a procedurilor proprii, care sunt publice și cunoscute de toate părțile implicate în asigurarea calității învățământului superior. Activitatea ARACIS și rezultatele acesteia sunt recunoscute de către părțile interesate (MECȘ, instituții de învățământ superior, angajatori, public etc.).

Pentru realizarea activităților de evaluare a calității, ARACIS colaborează cu experți care provin de la toate universitățile din țară, care alcătuiesc Registrul Național al Experților (RNE) și care au parcurs, în vederea înregistrării în RNE, o procedură transparentă de selecție, care include criteriile privind expertiza personală, integritatea și etica profesională. Participarea la selecția pentru înregistrarea în RNE este un demers personal al fiecărui expert, iar ARACIS utilizează în acest scop o platformă electronică ce permite parcurgerea a două etape de evaluare *online*. Astfel, calitatea experților este o preocupare permanentă și constantă a ARACIS.

În vederea formării continue a experților, în anul 2015 ARACIS a organizat cursul online "Proceduri master" la care au participat 833 de utilizatori (evaluatori externi și interni). Acest curs a fost derulat în cadrul etapei de sustenabilitate a proiectului "Sistem de eEducație pentru evaluarea Calității în Învățământul Superior din România (SeECIS)", proiect implementat de ARACIS în perioada octombrie 2011 – mai 2013, cofinanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional "Creșterea Competitivității Economice".

În evaluarea calității instituționale, Agenția colaborează cu experți străini. În anul 2015, un număr de **23 de experți străini** au participat la evaluări instituționale realizate de către ARACIS. Totodată, ARACIS implică în activitățile de evaluare a calității studenți a căror selecție este făcută de către organizațiile studențești și de reprezentanții acestora. În anul 2015, au participat în cadrul comisiilor de evaluare instituțională un număr de **53 de studenți**, care au urmat programe de formare și au fost evaluați.

Activitățile de evaluare a calității realizate de experții ARACIS se finalizează cu rapoarte detaliate și rapoarte sintetice, documente publice, care pot fi citite și/sau descărcate de pe pagina web a Agenției. În cazul evaluării programelor de studii, comisiile de vizită elaborează „Fișa vizitei” împreună cu o serie de anexe, reprezintă documente în care se consemnează constatările experților-evaluatori cu prilejul vizitelor. Rapoartele (se elaborează, pe lângă fișele vizitei, cu prilejul evaluărilor instituționale) relatează despre ceea ce comisiile de evaluatori au găsit în cadrul instituțiilor, în funcție de tipul de evaluare, despre corespondența dintre ceea ce instituțiile susțin că îndeplinesc din punct de vedere al standardelor și al indicatorilor de calitate și ceea ce se dovedește a fi relevant și confirmă asigurarea calității interne conform Metodologiei ARACIS. Respectivul rapoarte fac obiectul analizelor și deciziilor privind autorizarea/acreditarea și calificativelor ce sunt acordate. De asemenea, rapoartele reprezintă documente care servesc pentru rezolvarea eventualelor contestații sau ale unor litigii.

1.1.8. Activitatea compartimentului de Audit Intern din cadrul ARACIS

În cursul anului 2015, în funcție de necesitățile identificate, au fost organizate următoarele misiuni de audit:

- Misiune de audit public intern privind „activitățile din domeniul juridic și contencios la Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior”;
- Misiune de audit public intern privind „procedura de selectare și numire a experților evaluatori externi și rolul structurilor organizatorice implicate din cadrul ARACIS”.

Urmare a misiunii de audit a Curții de Conturi din perioada octombrie-decembrie 2015 s-a hotărât un plan de implementare a măsurilor până în data de 30.06.2016.

1.2 Sinteza activităților desfășurate

Biroul executiv al Consiliului s-a întrunit în ședințe ordinare de 34 de ori. Cu aceste ocazii a analizat cererile și solicitările primite și a formulat rezoluții pe care le-a transmis direct penenților sau le-a supus analizei și aprobării Consiliului ARACIS.

În toate aceste cazuri, indiferent de forma solicitărilor (scrisori, e-mail-uri, solicitări telefonice etc.), s-a răspuns în termen legal și în limita competențelor ARACIS.

În perioada de referință, au fost depuse unele contestații de către câteva dintre instituțiile de învățământ superior evaluate (universități publice și particulare), care vizau rezultatele evaluărilor. În vederea analizei și soluționării contestațiilor, după caz, s-a aplicat procedura specifică a ARACIS.

Totodată, pe parcursul anului 2015, Biroul Executiv al ARACIS a acordat audiențe rectorilor instituțiilor de învățământ superior, unor președinți de asociații sau fundații, cadrelor didactice universitare, ziariștilor, studenților etc. și a răspuns în scris solicitărilor instituțiilor de învățământ superior din România.

Întreaga activitate desfășurată de ARACIS în anul 2015 a reprezentat, de fapt colaborarea între toate structurile interesate în asigurarea calității în învățământul superior din România. ARACIS a fost partener activ pentru universitățile românești, sprijinind permanent, prin activitățile și proiectele desfășurate, eforturile acestora în procesul de asigurare și îmbunătățire a calității.

Totodată, ARACIS a continuat cooperarea cu ARACIP, prin prezentarea de propuneri comune de proiecte și prin participarea la o serie de reuniuni cu impact asupra sistemului educațional din România.

Referitor la activitatea studenților, aceștia au fost permanent implicați și susținuți de către Consiliul ARACIS, participând la vizitele de evaluare externă a calității. La solicitarea acestora, Agenția a sprijinit tehnic și material pregătirea studenților evaluatori, inclusiv prin organizarea unei sesiuni de pregătire a studenților evaluatori în cadrul proiectului „QUALITAS”, în luna martie, la Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău. În urma acestor acțiuni a fost actualizat Registrul Național al Evaluărilor _Studenți (RNE_S), a cărui componență, postată pe pagina de web a ARACIS (<http://www.aracis.ro/organizare/registrul-national-de-evaluatori/>) se reactualizează și se completează periodic. În cadrul acestei sesiuni de formare au fost pregătiți 70 de studenți în vederea participării la evaluările instituționale desfășurate de ARACIS.

Studenții sunt membri cu drepturi depline în Consiliul ARACIS, participă la ședințele Biroului Executiv ARACIS și la toate evaluările instituționale derulate de agenție.

În anul 2015, studenții au participat la un număr de număr de 38 de evaluări instituționale, dintre care 17 au fost realizate în cadrul proiectului „QUALITAS”.

Din punct de vedere al implicării studenților în procesele de evaluare și asigurare a calității, după adaptarea ESG, în luna mai a anului 2015, ARACIS a continuat demersurile în vederea

implicării studenților în toate procesele de evaluare externă. Astfel, patru reprezentanți ai studenților participă la întrunirile comisiilor permanente de specialitate (Științe inginerești I și II, Științe sociale, politice și ale comunicării, Științe agricole, silvice și medicină veterinară). Implicarea studenților în celelalte comisii de specialitate este prognozată a se realiza în anul 2016, prin implicarea federațiilor studențești care au studenți înregistrați în RNE-S.

În ceea ce privește implicarea studenților la evaluările externe ale programelor de studii universitare, ARACIS urmează să adopte măsuri suplimentare astfel încât rolul studenților să fie activ nu doar în evaluările instituționale ci și în evaluările programelor de studii.

Implicarea studenților în cadrul activității ARACIS are un potențial de creștere deosebit, activitatea studenților evaluatori demonstrând faptul că aceștia sunt capabili să gestioneze și alte tipuri de evaluări și să fie implicați în procesele de asigurare a calității din învățământul superior românesc la toate nivelurile.

2. ACTIVITĂȚILE DE EVALUARE ȘI EVALUATORII ARACIS

Aprobarea de către miniștrii responsabili cu învățământul superior în Conferința Ministerială de la Erevan, Armenia, 14 – 15 mai 2015, a noilor „*Standarde și linii directoare privind asigurarea calității în învățământul superior*” – ESG 2015, a impus necesitatea de a elabora o nouă Metodologie de evaluare externă.

Metodologia este încă în curs de elaborare în baza recomandărilor formulate în studiile cu privire la impactul practicilor curente la nivel național în domeniu, precum și a situației, tendințelor și bunelor practici la nivel european.

Potrivit Comunicatului de la Erevan (2015, p. 2-3), politicile naționale din domeniul învățământului superior vor trebui să integreze cel puțin patru obiective (adevate specificității actualei perioade): a) întărirea calității și relevanței învățării și predării; b) întărirea angajabilității absolvenților de-a lungul vieții de muncă; c) creșterea gradului de incluziune a sistemelor naționale de învățământ superior; d) implementarea reformelor structurale agreeate.

Prin consultarea tuturor instituțiilor relevante și corelarea standardelor cu liniile directoare europene, împreună cu experiența acumulată prin aplicarea actualei metodologii și a datelor obținute în urma proceselor de evaluare externă care au avut loc, se va elabora o metodologie adaptată cerințelor naționale și europene actuale. În prezent, după evaluarea tuturor instituțiilor de învățământ superior și a programelor de studii din structura acestora, ARACIS are suficiente date și experiență pentru a elabora o nouă Metodologie care să urmărească, pe lângă asigurarea unor nivele minimale, și dezvoltarea unor proceduri interne de monitorizare a serviciilor oferite în scopul îmbunătățirii permanente a calității acestora.

Instrumentul dezvoltat va avea în vedere mutarea centrului de greutate al proceselor de evaluare de la indicatorii de intrare, către o evaluare bazată pe rezultatele procesului, cu responsabilizarea mai mare a structurilor interne de asigurare a calității în învățământul superior.

Reglementarea calificărilor, realizată în sistemul național, presupune standardizarea rezultatelor, a competențelor specifice specializărilor și domeniilor de studii. O astfel de măsură vizează instituționalizarea rezultatelor de învățare/formare ale unor programe de studii comparabile, aparținând unor furnizori diferiți, cu scopul creșterii predictibilității și convergenței așteptărilor dintre furnizori, beneficiari, angajatori, cu privire la competențele și rezultatele de învățare produse, în beneficiul cetățenilor. Astfel se va urmări creșterea relevanței programelor de studii, respectiv

creșterea angajabilității și integrării profesionale a absolvenților de învățământ superior, răspunzând astfel, în mod firesc, așteptărilor cetățenilor, absolvenți și familiile lor, dar și ale mediului de afaceri.

Prin Conferința Ministerială de la Erevan, devine evident că universitățile trebuie să își reconsidere și să își reconstruiască poziția, nu doar la nivel social național, ci și european. Astfel, responsabilitatea universităților pentru calitatea absolvenților este accentuată. Punctul de interes este reprezentat în special de furnizarea de absolvenți care să dețină acele capacități cognitive care să le permită un grad ridicat de angajabilitate pe tot parcursul vieții de muncă. Este subliniată mult mai pronunțat decât în alte situații abordarea centrată pe capacitățile și abilitățile cognitive ale deținătorilor de diplome și nu abordarea centrată pe numărul de diplome, iar din acest punct de vedere crearea unor clase de universități în funcție de misiunea asumată și de resursele umane și materiale oferite, devine o prioritate.

2.1 Aspecte generale ale evaluării externe a calității

Evaluarea externă a calității academice se realizează în următoarele cazuri:

- a) pentru autorizarea funcționării provizorii a unui program de studiu (autorizare de program) sau a unui furnizor de servicii de învățământ superior (autorizare instituțională);
- b) pentru acreditarea unui program de studiu (acreditare de program) sau a unei instituții de învățământ superior (acreditare instituțională);
- c) pentru certificarea periodică, la intervale de cinci ani, a calității academice a serviciilor de învățământ și cercetare dintr-o universitate acreditată.
- d) evaluarea externă a domeniilor de master

Pentru acest tip de evaluare metodologia este în curs de elaborare. În anul 2014 a fost aprobată Procedura Specifică pentru Evaluarea Periodică Externă a Domeniilor de Master Acreditate. Pentru acest tip de evaluare metodologia este în curs de elaborare. Evaluarea domeniilor de master răspunde dorinței universităților de flexibilizare a ofertei de pregătire prin ciclul 2 de studii universitare, pentru veni în întâmpinarea solicitărilor angajatorilor. Aceste activități au continuat și în anul 2015.

Autorizarea funcționării provizorii a programelor de studii sau/și instituțională este prima etapa a procedurii de acreditare și reprezintă rezultatul evaluării externe de către ARACIS pe baza raportului de autoevaluare propus de solicitant. Autorizația de funcționare provizorie este actul care conferă instituției de învățământ superior sau organizației furnizoare de educație dreptul de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza, după caz, admiterea într-un program de studii. Autorizația de funcționare provizorie a unui program de studii se acordă, pe baza avizului favorabil al ARACIS (sau al unei alte agenții înregistrate în EQAR), prin hotărâre a Guvernului, inițiatorul fiind Ministerul Educației și Cercetării Științifice.

Acreditarea este acea modalitate de asigurare a calității prin care se certifică respectarea standardelor pentru funcționarea organizației furnizoare de educație și a programelor de studii. Acreditarea se propune și se acordă, pe baza rezultatelor procesului de evaluare externă efectuată de către ARACIS (sau de către o altă agenție înregistrată în EQAR), ca recunoaștere a calității academice a unei instituții de învățământ superior sau a unei organizații furnizoare de educație care a fost autorizată să funcționeze provizoriu și care îndeplinește cerințele minime ale standardelor și indicatorilor de performanță privind calitatea educației.

Acreditarea unui program de studii se face prin Hotărâre de Guvern inițiată de Ministerul Educației, pe baza avizului ARACIS (sau al unei alte agenții înregistrate în EQAR). Acreditarea unei instituții de învățământ superior, indiferent de denumire: universitate, academie de studii, institut, școală sau organizație furnizoare de educație, se face prin Lege, promovată de Guvern, la inițiativa Ministerului Educației și Cercetării Științifice, pe baza avizului ARACIS (sau al unei alte agenții înregistrate în EQAR).

Astfel, acreditarea presupune parcurgerea a două etape succesive:

- a) autorizarea de funcționare provizorie, care acordă dreptul de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza, după caz, admiterea la studii;
- b) acreditarea, care acordă, alături de drepturile prevăzute la lit. a), și dreptul de a emite diplome, certificate și alte acte de studii recunoscute de Ministerul Educației și Cercetării Științifice și de a organiza, după caz, examen de absolvire, licență, masterat, doctorat.

Evaluarea externă a calității academice din instituțiile de învățământ superior acreditate se efectuează pentru certificarea periodică, la intervale de cinci ani, a calității academice a serviciilor de învățământ și cercetare ca parte a procesului de învățământ dintr-o universitate acreditată.

Aceasta presupune următoarele componente esențiale, după cum urmează:

1. Evaluarea externă la nivel instituțional, pentru:

- verificarea activității manageriale și a structurilor instituționale;
- verificarea activității financiare;
- verificarea procedurilor interne de asigurare a calității;
- verificarea stării calității la nivel instituțional, rezultată din analiza și corelarea tuturor informațiilor disponibile, corespunzătoare Metodologiei.

2. Evaluarea externă a calității programelor de studii, prin verificarea îndeplinirii în continuare a cerințelor pe baza cărora au fost acordate autorizarea provizorie/acreditarea programelor și acreditarea instituțională.

3. Evaluarea externă a domeniilor de master pentru:

- acreditarea unor noi domenii de master, care se realizează conform Metodologiei aprobate în 2014 prin evaluarea externă și acreditarea unui program de studii de master;
- evaluarea periodică a domeniilor de master acreditate, procedură care va începe după aprobarea unei noi metodologii.

2.2 Evaluările efectuate de ARACIS în anul 2015

În anul 2015, Departamentul de Acreditare din cadrul ARACIS și-a desfășurat activitatea conform prerogativelor sale prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a agenției:

- elaborarea, cu sprijinul personalului din aparatul tehnic al ARACIS, a rapoartelor interne ale ARACIS în vederea validării rezultatelor misiunilor de evaluare a programelor de studii în vederea autorizării provizorii, acreditării, sau menținerii acreditării.
- organizarea și administrarea bazei de date referitoare la evaluarea programelor de studii;
- gestionarea și actualizarea registrului de evaluatori al ARACIS.

În ceea ce privește situația instituțiilor de învățământ superior, în anul 2015, conform HG. 580 din 9 iulie 2014 (anul universitar 2014-2015), situația a fost următoarea:

- Universități de stat: **55** – toate evaluate cel puțin o dată.
- Universități particulare acreditate: **37** din care **4** funcționează în lichidare cu toate programele din structură (conform propunerilor după evaluările ARACIS), iar alte trei se află în proces de monitorizare specială. *Toate aceste universități au fost evaluate cel puțin o dată de ARACIS.*
- Universități particulare autorizate să funcționeze provizoriu: **10** (una dintre acestea organizând doar programe de studii universitare de master) – *cu excepția celei care organizează doar programe de master, celelalte nu au fost evaluate încă la nivel instituțional.*

2.2.1. Evaluarea programelor de studii

În *Tabelele 1-3* se prezintă situația programelor de studii din universitățile din România, evaluate de către ARACIS în anul 2015. Față de anul 2014 numărul lor a crescut ușor (**619 programe** față de 505 evaluate în 2014); această creștere se datorează inclusiv faptului că în anul 2015 s-au derulat un număr mai mare de evaluări instituționale, în cadrul cărora s-au realizat și evaluări ale programelor de studii.

Se observă că majoritatea activităților de evaluare au vizat programele de studii acreditate, evaluate periodic în vederea menținerii acreditării. A scăzut proporția programelor de studii noi propuse pentru autorizare provizorie: 10% (față de 17% în 2014). Dintre acestea, 8% nu au obținut calificativul care să le permită funcționarea (față de 9% în 2014).

În ceea ce privește programele de studii supuse acreditării sau evaluării periodice, majoritatea (99.99%) au obținut menținerea acreditării, iar din cele supuse acreditării, toate au fost acreditate.

Tabelul 1. Situația programelor de studii (PS) evaluate în anul 2015, în funcție de tipul evaluării (AP/ A/ EP)

Număr total de PS evaluate	Număr de PS evaluate în vederea autorizării provizorii (AP)	Număr de PS evaluate în vederea acreditării (A)	Număr de PS evaluate periodic în vederea menținerii acreditării (EP)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
567 (IF)	57	54	456
40 (ID)	4	9	27
12 (IFR)	-	4	8
TOTAL = 619	61	67	491

Tabelul 2. Situația programelor de studii evaluate în anul 2015, în funcție de calificativul acordat

Număr total de PS evaluate	Număr de PS evaluate cu calificativul „încredere”	Număr de PS evaluate cu calificativul „încredere limitată”	Număr de PS evaluate cu calificativul „neîncredere”
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
567 (IF)	526	32	9

40 (ID)	40	-	-
12 (IFR)	12	-	-
TOTAL = 619	578	32	9

Tablelul 3. Rezultatele evaluărilor programelor de studii în anul 2015

		IF	ID	IFR
Număr de PS evaluate în vederea autorizării provizorii	PS evaluate cu calificativul „încredere”	41	4	-
	PS evaluate cu calificativul „încredere limitată”	11	-	-
	PS evaluate cu calificativul „neîncredere”	5	-	-
TOTAL = 61		57	4	-
Număr de PS evaluate în vederea acreditării	PS evaluate cu calificativul „încredere”	47	9	4
	PS evaluate cu calificativul „încredere limitată”	7	-	-
	PS evaluate cu calificativul „neîncredere”	-	-	-
TOTAL = 67		54	9	4
Număr de PS evaluate periodic în vederea menținerii acreditării	PS evaluate cu calificativul „încredere”	438	27	8
	PS evaluate cu calificativul „încredere limitată”	14	-	-
	PS evaluate cu calificativul „neîncredere”	4	-	-
TOTAL = 491		456	27	8

2.2.2. Evaluări instituționale

În anul 2015 au fost evaluate **31** instituții de învățământ superior (din care **20** în cadrul proiectului “Dezvoltarea și consolidarea culturii calității la nivelul sistemului de învățământ superior românesc – QUALITAS”, Contract POSDRU/155/1.2/S/141894) - în cadrul cărora au fost evaluate periodic **321** (din care **234** în proiectul QUALITAS) programe de studii universitare de licență.

2.2.3. Evaluarea domeniilor de master

În anul 2014 au fost inițiate activitățile de elaborare a reglementărilor pentru evaluarea domeniilor de master. Procedura Specifică pentru Evaluarea Periodică Externă a Domeniilor de Master Acreditate a fost aprobată prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării și publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 236/2014.

În 2015 ARACIS a evaluat 123 programe de studii de master la forma de învățământ cu frecvență și două la forma de învățământ cu frecvență redusă, conform Metodologiei existente de evaluare a programelor de studii. Detalii privind aceste proceduri pot fi găsite pe pagina de web a agenției la adresa: http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Legislatie_-_Proceduri/2014/Proceduri_privind_acreditarea_sau_evaluarea_periodica_a_domeniilor_de_studii_universitare_de_master.pdf.

2.3 Actualizarea Registrului de evaluatori al ARACIS

În anul 2015, Registrul Național de Evaluatori (RNE) a fost actualizat, 33 de noi evaluatori fiind admiși în urma parcurgerii procedurii specifice (aproximativ 30% față de numărul celor admiși în RNE în 2014). Situația detaliată pe comisiile de specialitate este prezentată în Tabelul 4.

Tabelul 4. Numărul de evaluatori admiși în RNE, pe comisii de specialitate

Comisie	Număr de evaluatori admiși în anul 2015
C1 - Științe exacte și științe ale naturii	1
C2 - Științe umaniste și teologie	3
C3 - Științe Juridice	1
C4 - Științe sociale, politice și ale comunicării	2
C5 - Științe administrative, ale educației și psihologie	3
C6 - Științe economice I	5
C8 - Arte, Arhitectură, Urbanism, Educație fizică și Sport	2
C9 - Științe agricole, silvice și medicină veterinară	7
C10 - Științe inginerești I	2
C11 - Științe inginerești II	5
C12 - Științe medicale	2
Total evaluatori admiși în anul 2015	33

2.4 Actualizarea Registrului de evaluatori studenți al ARACIS

Tabelul 5. Numărul de evaluatori studenți din RNE, pe organizații recunoscute la nivel național

Organizația studențească	Număr de evaluatori studenți în anul 2015
Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR)	55
Uniunea Națională a Studenților din România (UNSR)	49
Uniunea Studenților din România (USR)	11
Total evaluatori studenți din Registrul Național de Evaluatori – Studenți în anul 2015	115

3. ACTIVITATEA INTERNAȚIONALĂ A ARACIS

3.1 Activități în cadrul ENQA - European Association for Quality Assurance in Higher Education

În Spațiul European al Învățământului Superior, ARACIS este membră cu drepturi depline în Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EN: *European Association for Quality Assurance in Higher Education - ENQA*) și se supune periodic procedurilor de evaluare externă internațională prevăzute pentru menținerea acestui statut.

În conformitate cu prevederile legale, condiția pentru ca ARACIS să își poată continua activitatea este menținerea Agenției în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR). În acest scop, menținerea ARACIS ca agenție cu drepturi depline în

ENQA este un element important în deciziile EQAR întrucât prin această calitate se demonstrează că sunt respectate prevederile Standardelor și liniilor directoare pentru asigurarea calității în Spațiul European al Învățământului Superior (ESG).

Pentru aceasta, Agenția trebuie să demonstreze că procedurile sale și celelalte activități respect aceste Standarde și linii directoare. Conform ESG, Agenția trebuie să fie evaluată periodic de către un panel internațional coordonat de către ENQA ("ENQA coordinated review") și întocmește un Raport de progres între două evaluări periodice.

ARACIS a fost evaluată de către ENQA în anul 2013 și a primit confirmarea statutului de Agenție cu drepturi depline ("full-member") pentru o perioadă de cinci ani, începând cu data de 28 octombrie 2013, decizie confirmată de Adunarea Generală a ENQA de la Dublin, Irlanda, conform scrisorii primite de la ENQA, datată 28 noiembrie 2013. În aceeași scrisoare a fost solicitat un Raport de progres („Progress Report”) în care să se prezinte modul în care au fost aplicate recomandările cuprinse în Raportul panelului coordonat de ENQA, care a realizat în 2013 evaluarea externă a ARACIS: Raportul de progres a fost programat pentru luna octombrie 2015.

Drept urmare, în luna septembrie 2015 ARACIS a întocmit și a transmis Board-ului ENQA un **Raport de progres (Follow-up Report)** cu privire la acțiunile întreprinse de către Agenție în cei doi ani, în scopul implementării recomandărilor ENQA. Documentul a fost bine primit de către ENQA, aceasta salutând progresele atinse de către ARACIS, conform Scrisorii din data de 20 noiembrie 2015 primite de la Președintele ENQA.

Prin scrisoarea sus-menționată, ENQA a solicitat ARACIS prezentarea unor clarificări cu privire la modalitatea prin care studenții sunt implicați în echipele de evaluare ale ARACIS; termenul propus de către ENQA pentru prezentarea acestor clarificări este luna februarie 2016.

În vederea îndeplinirii standardului ENQA referitor la implicarea activă în activitățile asociației, ARACIS a participat la următoarele evenimente organizate de Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior:

- 22 – 23 ianuarie 2015 – Bruxelles (Belgia) – întâlnire a Grupului de lucru ENQA "Excelență în învățământul superior" (participanți: Radu-Mircea Damian – Director, Direcția Relații Internaționale, Proiecte și Cooperare, ARACIS). Grupul de lucru și-a continuat activitatea și a stabilit modul de valorificare a publicației elaborate de acesta sub forma raport intitulat „Conceptul de excelență în învățământul superior" (The Concept of Excellence in Higher education – ENQA Occasional Paper 20/2014, coautor R.M. Damian). S-a convenit continuarea activității Grupului de lucru și programarea unei noi întâlniri în toamna anului 2015.
- 15 – 17 aprilie 2015 - Córdoba (Spania) - *Forum-ul Agențiilor membre ENQA și Adunarea Generală a ENQA* în cadrul căreia au fost prezentate rezultatele celui de-al patrulea proiect al ENQA "Quality Procedures in European Higher Education" (participanți: Iordan Petrescu – Președinte ARACIS, Cristina Ghițulică – Membru în Consiliul ARACIS).
- 12 – 13 mai 2015 – Haga (Olanda) - Lucrările Grupului de lucru ENQA "Staff development group" (dezvoltarea resurselor umane) (participanți: Oana Sârbu - Șef serviciu, Serviciul experți și inspecți de specialitate Acreditare și asigurarea calității, ARACIS). În anul 2011 ENQA a decis înființarea a patru grupuri de lucru (*Staff development, Excellence, Impact și Development*) care să analizeze activitatea agențiilor externe de asigurare a calității din cele patru perspective și să propună soluții pentru îmbunătățirea activității acestora. ARACIS este

reprezentată în aceste grupuri de lucru de prof. univ. dr. Radu Mircea Damian în calitate de coordonator al Grupului de lucru „Excellence“ și de Oana Sârbu în calitate de membru al Grupului de lucru ENQA „Staff development”. În cadrul întâlnirii din mai a Grupului de lucru „Staff development” a fost finalizat Cadrul competențelor angajaților într-o agenție de asigurarea calității pentru ca întâlnirea din octombrie să fie dedicată organizării Seminarului privind pregătirea angajaților din agenții de asigurarea externă a calității ce va fi organizat la începutul anului 2016 la Gloucester, Marea Britanie.

- 17 septembrie 2015 - Bruxelles (Belgia) – întâlnire a Grupului de lucru ENQA „*Excellență în învățământul superior*” (participanți: Radu-Mircea Damian – Director, Direcția Relații Internaționale, Proiecte și Cooperare, ARACIS). Grupul de lucru a stabilit formatul unei comunicări cu tema „Identificarea Excelenței în Învățământul Superior” pentru a fi propusă Forumului European pentru Asigurarea calității - EQAF 2016 în vederea prezentării și eventual a publicării.
- 15 – 16 octombrie 2015 – Viena (Austria) – *ENQA Seminar Reviews* (participanți: Oana Sârbu - Șef serviciu, Serviciul experți și inspecții de specialitate Accreditare și asigurarea calității, ARACIS). În vederea implementării în procesul de evaluare ENQA al agențiilor de asigurare a calității a noilor ESG-uri, a fost organizat acest seminar la care au fost selectați să participe evaluatorii ENQA ce vor face parte din primele comisii de evaluare ce își vor desfășura activitatea în anul 2016. În principal, au fost discutate aspectele noi introduse de aceste standarde și linii directoare, diferențele de abordare, precum și schimbările propuse în procesul de evaluare.
- 19 octombrie 2015 – Londra (Marea Britanie) - Lucrările Grupului de lucru ENQA „*Staff development group*” (dezvoltarea resurselor umane) (participanți: Oana Sârbu - Șef serviciu, Serviciul experți și inspecții de specialitate Accreditare și asigurarea calității, ARACIS).
- 21 - 23 octombrie 2015 - Dublin (Irlanda) - *Adunarea Generală a ENQA* cu tema Strategiile și Planul de lucru al ENQA în domeniul asigurării calității educației în învățământul superior (participanți: Iordan Petrescu – Președinte ARACIS, Cristina Ghițulică – Vicepreședinte ARACIS).
- 03 – 04 noiembrie 2015 – Bruxelles (Belgia) – Grupului de lucru ENQA *Internal Quality Assurance ENQA Group* (participanți: Oana Sârbu - Șef serviciu, Serviciul experți și inspecții de specialitate Accreditare și asigurarea calității, ARACIS). În luna octombrie 2015, la propunerea Board-ului ENQA a fost creat Grupul de lucru ENQA Internal Quality Assurance ENQA Group cu scopul de a acorda o atenție mai mare proceselor de asigurare internă a calității din perspectiva consistenței deciziilor în urma evaluărilor externe organizate de ENQA. Membrii selectați sunt: Sandra Marcos Ortega, ACSUCYL – Spania (Coordonator), Ole Espen Rakkestad, NOKUT - Norvegia, Oana Sârbu, ARACIS - România, Aurelija Valeikienė, SKVC - Lituania, Núria Comet Senal, AQU Catalunya - Spania, Julien Lecoq, HCERES – Franța. În perioada 3-4 noiembrie 2015 a avut loc prima întâlnire de lucru a grupului unde au fost stabilite cu exactitate atribuțiile grupului și ale fiecăruia dintre membri, propunându-se Board-ului ENQA și un calendar de realizare a celor propuse.
- 05 – 07 noiembrie 2015 - Paris (Franța) - *Conference on QA of cross-border higher education* (participanți: Iordan Petrescu – Președinte ARACIS).
- 30 noiembrie 2015 - Bruxelles (Belgia) – întâlnire a Grupului de lucru ENQA „*Excellență în învățământul superior*” – *High Level Policy Seminar: Excellence in Higher Education*

through Quality Assurance (participanți: Radu-Mircea Damian – Director, Direcția Relații Internaționale, Proiecte și Cooperare, ARACIS). Întâlnirea a fost dedicată prezentării rezultatelor Grupului de lucru pentru reprezentanții instituțiilor cu responsabilități în asigurarea calității care își au sediul la Bruxelles: EQAR, ESU, EURASHE, EUA, Comisia Europeană etc. În discuții s-au identificat probleme ale multor agenții de asigurare a calității în sensul adecvării metodologiilor de evaluare externă pentru identificarea „exceleței” în educația prin învățământ superior, în raport cu „exceleța” în cercetarea științifică.

3.2 Activități în cadrul EQAR - European Quality Assurance Register for Higher Education

ARACIS este înregistrată în Registrul European al Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (EN: *European Quality Assurance Register for Higher Education - EQAR*) și se supune periodic procedurilor de evaluare externă internațională prevăzute pentru menținerea acestui statut.

Raportul de evaluare externă a ARACIS realizat în anul 2013 sub coordonarea ENQA a fost trimis la EQAR la 29 noiembrie 2013, ca bază pentru reînnoirea listării Agenției în Registru.

Prin scrisoarea din 26 mai 2014 a fost confirmată înregistrarea ARACIS pentru o perioadă de cinci ani, prin decizia „Register Committee” din 22 mai 2014, până la data de **30 septembrie 2018 (5 ani de la data depunerii de către ARACIS a Raportului de evaluare externă), realizată în coordonarea ENQA**. În scrisoarea EQAR se menționează că ARACIS trebuie să prezinte un raport referitor la schimbările substanțiale („substantive changes”) ale Metodologiei sale referitoare la evaluarea externă a domeniilor de masterat, atunci când această modificare devine operațională și începe să fie implementată. Totodată, în scrisoarea EQAR se solicită explicit ca ARACIS să includă studenții în echipele de evaluare ale tuturor programelor de studii, considerând această cerință în categoria „Flagged”, ceea ce înseamnă că trebuie să i se acorde atenție specială și că va trebui respectată pentru următoarea evaluare externă și pentru solicitarea de reînnoire a statutului de agenție înregistrată în EQAR. Această solicitare trebuie să se bazeze pe o evaluare externă de către un panel coordonat de ENQA. În documentele primite de la EQAR se recomandă ca **ARACIS să solicite evaluarea externă de către ENQA cu cel puțin 10 luni înainte de data de 30 septembrie 2018**.

În vederea implicării active în activitățile organizate de EQAR, ARACIS a participat în anul 2015 la următoarele evenimente organizate de EQAR:

- 26 – 27 noiembrie 2015 – Sofia (Bulgaria) - Manifestarea „*Dialogul membrilor*” (*Members Dialogue*) cu tema: evoluții recente în politicile de asigurare a calității, activitatea EQAR și măsuri pentru realizarea practică a priorităților EQAR (participanți: Antonela Toma – expert Proiect QUALITAS).

3.3 Activități în cadrul ENAEE - European Network for Accreditation of Engineering Education

ARACIS este membru al European Network for Engineering Accreditation și este autorizată de ENAEE să acorde certificarea EUR-ACE® Label programelor de studii de licență sau de masterat din domeniul ingineriei, acreditate ca urmare a evaluărilor ARACIS.

În anul 2015 ARACIS a participat la următoarele evenimente organizate de ENAEE:

17 noiembrie 2015 - Bruxelles (Belgia) - *Adunarea Generală a ENAEE* în cadrul căreia au fost prezentate proiectele ENAEE referitoare la cele mai bune practici pentru acreditarea programelor de studii în domeniul științelor ingineresti, precum și avantajele certificării EUR-ACE Label (participanți: Simona Lache, Director Departament, Consiliul ARACIS). În cadrul Adunării Generale a ENAEE au fost discutate și condițiile pe care agențiile de acreditare membre ale rețelei trebuie să le îndeplinească, precum autonomia, implicarea tuturor stakeholder-ilor în procesul de acreditare, responsabilitatea și adecvarea la scop. Totodată, au fost analizate principalele avantaje pe care le oferă o certificare EUR-ACE, cum ar fi: internaționalizarea profesiei de inginer, recunoașterea internațională a calității programelor de studii, facilitarea dezvoltării de programe în comun (“joint”) sau cu diplomă dublă (“double degree”) etc. În vederea desfășurării corespunzătoare a *procesului de certificare* EUR-ACE, ARACIS a inițiat o serie de acțiuni (de exemplu înființarea registrului angajatorilor) care vor continua și în anul 2016.

3.4 Activități în cadrul CEENQA - Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education

- 22 - 23 mai 2015 - Ljubljana (Slovenia) - *Adunarea Generală* a Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education (CEENQA) și *Workshop*-ul organizat de către aceasta (participanți: Iordan Petrescu – Președinte ARACIS, Cristina Ghițulică – Vicepreședinte ARACIS). În anul 2015 d-na Cristina Ghițulică și-a continuat activitatea în calitate de membru al Biroului executiv al CEENQA.

3.5 Participarea ARACIS în colaborare cu Ministerul Educației și Cercetării Științifice la activitățile Bologna Follow-up Group

Având în vedere prioritățile europene în asigurarea calității învățământului superior, implicarea *reprezentanților ARACIS* în activitățile BFUG (Bologna Follow-up Group) s-a desfășurat la solicitarea MECȘ și a fost susținută financiar de către minister:

- 26 – 27 ianuarie 2015 - Riga (Letonia) - *Lucrările Bologna Follow-up Group* (participanți: Radu-Mircea Damian – Director, Direcția Relații Internaționale, Proiecte și Cooperare, ARACIS, Cristina Ghițulică – membru în Consiliul ARACIS);
- 23 - 25 martie 2015 – Riga (Letonia) - *Lucrările Bologna Follow-up Group* (participanți: Radu-Mircea Damian – Director, Direcția Relații Internaționale, Proiecte și Cooperare, ARACIS);
- 14 – 16 mai 2015 – Erevan (Armenia) - *Lucrările Bologna Follow-up Group* și *Conferința Miniștrilor* (participanți: Radu-Mircea Damian – Director, Direcția Relații Internaționale, Proiecte și Cooperare, ARACIS, Cristina Ghițulică – membru în Consiliul ARACIS);
- 07 - 09 septembrie 2015 – Luxemburg (Luxemburg) - *Reuniunea BFUG* în cadrul căreia au fost prezentate Planul de activitate al Procesului Bologna și al BFUG pe perioada 2015-2018; în această perioadă se vor implementa la nivel european noile Standarde și linii directoare pentru asigurarea calității în învățământul superior; în acest scop ARACIS urmează să beneficieze de rezultatele proiectului QUALITAS, inclusiv prin noi indicatori

care vor fi incluși în Metodologia de evaluare a instituțiilor de învățământ superior, programelor de studii universitare și domeniilor de masterat (participanți: Radu-Mircea Damian – Director, Direcția Relații Internaționale, Proiecte și Cooperare, ARACIS, Cristina Ghițulică – Vicepreședinte, ARACIS).

- În toate acțiunile BFUG și în Conferința Miniștrilor participarea reprezentanților României s-a concentrat prin precizarea poziției țării noastre față de documentele și acțiunile propuse pentru continuarea procesului Bologna. Având în vedere că asigurarea calității este un element esențial în promovarea și succesul sistemelor de învățământ superior din țările care fac parte din Spațiul European al Învățământului Superior, poziția activă și constructivă a României, asigurată și prin prezența reprezentanților ARACIS a contribuit la adoptarea unor documente semnificative care au stat la baza Comunicatului Miniștrilor responsabili cu învățământul superior de la Erevan, în mai 2015.

3.6 Activități în cadrul ESU - European Students' Union

- 30 noiembrie – 06 decembrie 2015 - Cluj-Napoca (România) - Seminarul cu tema „New Trends in Quality Assurance” în cadrul căreia au fost prezentate Noile ESG – Standarde și linii Directoare pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior/Modele ale participării studenților la asigurarea calității/ Provocări actuale și viitoare al Spațiului European al Învățământului Superior – rolul asigurării calității (participanți: Adrian Opre - membru în Consiliul ARACIS, Vlad Cherecheș - membru student în Consiliul ARACIS).

3.7 Activități în cadrul INQAAHE - International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education

- ARACIS a participat la alegerile Președintelui și ale Board-ului INQAAHE organizate în luna ianuarie 2015.

4. INFORMARE ȘI COMUNICARE

Principalul mijloc de prezentare a informațiilor referitoare la activitățile ARACIS îl reprezintă pagina *web* a Agenției (www.aracis.ro).

În plus, în anul 2015, Direcția Relații Internaționale, Proiecte și Cooperare a ARACIS (DRIPC) a monitorizat toate referirile despre ARACIS apărute în presa națională și a realizat o centralizare a articolelor despre educație apărute în presa centrală incluse în „Revista presei” care a fost transmisă către membrii Consiliului ARACIS.

În scopul informării privind activitatea de asigurare a calității la nivel european dar nu numai, precum și pentru a disemina experiențe proprii privind calitatea învățământului superior din România, ARACIS folosește mijloace electronice și tipărite de informare. Astfel, ARACIS, în anul 2015, a continuat să se aboneze la două jurnale:

- *Journal of the European Higher Education Area, RAABE*
- *Quality in Higher Education, Routledge, Taylor and Francis Group*

Publicații tipărite în cadrul Proiectului QUALITAS (contract POSDRU/155/1.2/S/141894):

- Policy paper - Recomandări de politici instituționale și strategii instituționale în învățământul superior;
- Raport sintetic privind tendințele de evoluție a calității în învățământul superior;
- Raport final privind elaborare Indicatori calitate primari (P), secundari (S) și terțiari (t) pentru asigurarea calității interne;
- Barometrul calității sistemului de învățământ superior 2015;
- Quality Assurance Review For Higher Education Vol. 6, Nr. 1, Decembrie 2015;
- Raport evaluare instituțională a universității (pentru cele 20 de universități evaluate).

Publicații în domeniul asigurării calității ale reprezentanților ARACIS:

- Radu Mircea Damian, J.Grifoll-Sauri, Anke Rigbers, 2015, *On the Role of Impact Evaluation of Quality Assurance from the Strategic Perspective of Quality Assurance Agencies in the European Higher Education Area*, Quality in Higher Education, vol. 21, Number 3, December 2015, Routledge, Taylor & Francis Group, ISSN 1353-8322, available online at: <http://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13538322.2015.1111005> (v.și parag.5.2.1);
- Koen Geven, Oana Sârbu, Robert Santa, Adina Maricuț, Norbert Sabic – *Why Do Romanian Universities Fail to Internalize Quality Assurance? – Higher Education Reforms in Romania between the Bologna Process and National Challenges*, 2015, Springer – ISSN: 978-3-319-08053-6;
- Radu Mircea Damian, Adina Ghidura, 2015, *Învățarea și predarea centrate pe student: o nouă provocare pentru universități?*, ARACIS, *Quality Assurance Review for Higher Education*, Vol.6, Nr.1, Decembrie 2015, pp 27-35, București;

5. PROIECTE

5.1 Proiecte naționale

5.1.1. Proiectul QUALITAS

ARACIS a implementat proiectul „Dezvoltarea și consolidarea culturii calității la nivelul sistemului de învățământ superior românesc - QUALITAS” (contract POSDRU/155/1.2/S/141894), în parteneriat cu Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education (CEENQA). Perioada de implementare a acestui proiect a vizat o durată cuprinsă în intervalul aprilie 2014 - decembrie 2015. Derularea propriu-zisă a proiectului a început la data de 1 septembrie 2014.

Obiectivul general al proiectului QUALITAS a constat în asigurarea calității în sistemul de învățământ superior din România prin dezvoltarea unei culturi organizaționale centrate pe îmbunătățirea continuă a calității în cadrul instituțiilor de învățământ superior, formarea de competențe manageriale la nivel instituțional și de sistem, premise fundamentale pentru creșterea calității programelor de studii, dar și a relevanței acestora pentru integrarea pe piața muncii și pentru societatea bazată pe cunoaștere.

Obiectivele operaționale ale proiectului au fost:

- 1) Evaluarea stării calității sistemului național de învățământ superior în vederea fundamentării și validării propunerilor de ajustare a politicilor și metodologiilor de evaluare și asigurare a calității.
- 2) Dezvoltarea și implementarea sistemului de asigurare internă a calității în universități, atât la nivel instituțional, cât și la nivelul programelor de studii, prin sprijinirea și formarea structurilor implicate în proiectarea și dezvoltarea programelor de studii, precum și a comisiilor interne de asigurare a calității.
- 3) Auto-evaluarea și evaluarea externă periodică a universităților și programelor de studii oferite de acestea, dar și formularea de propuneri de ajustare și îmbunătățire continuă a metodologiei și ghidurilor de evaluare. Pe durata perioadei de implementare a proiectului au fost evaluate la nivel instituțional 20 de universități publice și particulare, s-a realizat o analiză de sistem educațional cât și un schimb de bune practici la nivel internațional.
- 4) Îmbunătățirea managementului universitar și creșterea capacității instituțiilor de învățământ superior de a furniza calificări relevante pentru piața muncii și pentru susținerea unei economii bazată pe cunoaștere, prin elaborarea de recomandări bazate pe experiențe naționale și europene similare și participarea grupului țintă la sesiuni de formare, workshop-uri, conferințe etc. Proiectul a vizat un public țintă alcătuit din: 125 experți în evaluare și acreditare din comisiile de asigurare a calității în învățământul superior, la nivel național; 140 membri ai comisiilor de asigurare a calității la nivel de universitate/facultate; 75 membri ai comisiilor/structurilor de conducere din universități și facultăți; 10 persoane implicate în elaborarea politicilor în învățământul superior; 20 persoane implicate în dezvoltarea și managementul calificărilor la nivel de universitate/facultate; 30 de studenți și 10 persoane implicate în dezvoltarea programelor de studii universitare.
- 5) Dezvoltarea continuă a unei baze relevante de indicatori relevanți de măsurare a calității învățământului superior, diferențiați pe tipuri de universități, dar și pe domenii, în vederea diversificării instituționale a învățământului superior.
- 6) Internaționalizarea preocupărilor privind asigurarea calității, schimbul de bune practici și cooperarea cu agenții similare din cadrul Spațiului European al Învățământului Superior în vederea asigurării convergenței politicilor naționale cu cele europene relevante. În cadrul proiectului a fost realizat un Barometru al Calității Sistemului de Învățământ Superior care este atât un ghid cât și un instrument de constatare, analiză și corelare a fenomenelor complexe existente în mediul academic românesc.
- 7) Furnizarea unui cadru de comunicare și cooperare între organizații relevante la nivelul sistemului de învățământ superior în vederea creșterii capacității de acțiune strategică consecventă la nivel sistemic. În proiect a fost realizat și un Policy Paper cu scopul de a oferi factorilor de decizie recomandări, politici concrete privind asigurarea și îmbunătățirea calității Sistemului Național de Învățământ Superior, în vederea sporirii competitivității pe plan național și internațional a mediului universitar.

Proiectul a fost organizat în *cinci pachete de lucru*, după cum urmează:

- **Pachetul I – Activități de management și monitorizare a proiectului**
- **Pachetul II – Evaluare a calității și acreditare**, care a vizat evaluarea externă și internă a 20 de universități cât și evaluarea stării calității sistemului național de învățământ superior și identificarea căilor de îmbunătățire a sistemului de evaluare și asigurare a calității în învățământul superior.

Principalele **rezultate obținute** în cadrul acestui pachet de lucru au fost următoarele:

- 20 de rapoarte de autoevaluare a universităților sprijinite;
  - 20 de vizite de evaluare externă a universităților sprijinite;
  - 20 de rapoarte de evaluare externă realizate, adoptate și transmise către universitățile sprijinite;
  - un raport sintetic privind tendințele de evoluție a calității învățământului superior în urma evaluărilor realizate;
  - un raport cu propuneri de ajustare a politicilor și metodologiilor de evaluare și asigurare a calității în învățământul superior.
- **Pachetul III – Elaborarea de indicatori de evaluare a calității și compatibilizare la nivel de sistem**, în care au fost elaborați indicatorii de calitate primari, secundari și terțiari pentru asigurarea calității interne. În cadrul acestui pachet de lucru a fost realizat un Raport final privind elaborarea indicatorilor de calitate primari (P), secundari (S) și terțiari (T) pentru asigurarea calității interne.
  - **Pachetul IV – Analiză de sistem: calitatea în învățământul superior românesc**, în care au fost realizate trei sondaje pe eșantioane reprezentative de angajatori, cadre didactice universitare și respectiv studenți pentru măsurarea percepției acestora față de politicile și calitatea învățământului superior românesc la nivel de sistem.

Principalele **rezultate obținute** în cadrul acestui pachet de lucru au fost următoarele:

- trei sondaje de opinie privind calitatea învățământului superior, realizate în rândul populației de cadre didactice (1), studenți (2) și angajatori (3);
  - 30 de interviuri cu reprezentanții categoriilor enumerate;
  - “Barometrul Calității Învățământului Superior” ce cuprinde rezultatele sintetice ale celor trei sondaje, a datelor rezultate din evaluarea externă și internă a Universităților precum și alte date de sistem;
  - un document “Policy Paper” cu privire la concluziile desprinse în urma analizei instituționale care recomandă politici de îmbunătățire a calității învățământului superior.
- **Pachetul V – Internaționalizare, schimb de bune practici, comunicare în asigurarea calității învățământului superior românesc**, în care s-au realizat următoarele:
    - Participarea experților în asigurarea calității la activități în domeniul evaluării asigurării calității, politicilor educaționale etc., activități relevante atât pentru diseminarea abordărilor cu privire la asigurarea calității în învățământul superior cât și pentru identificarea și diseminarea celor mai recente abordări și contribuții în domeniu;
    - Organizarea unui workshop în domeniul asigurării calității pe problematici generale și specifice ale asigurării calității - participanți la workshop: personal implicat în dezvoltarea programelor de studii universitare (zece persoane), personal implicat în dezvoltarea și managementul calificărilor la nivel de universitate/facultate (20 de persoane), personal implicat în elaborarea politicilor în învățământul superior (cinci persoane), membri ai comisiilor/structurilor de conducere din universități (65 de persoane);
    - Formarea actorilor relevanți la nivel de sistem în domeniul evaluării calității academice – opt sesiuni de formare, 140 de membri ai comisiilor de asigurare a calității la nivel de universitate/facultate formați ca evaluatori interni și 100 de experți în evaluare și acreditare din comisiile de asigurare a calității în învățământul

superior, la nivel național formați ca evaluatori externi ai calității; minimum 30 de studenți formați ca evaluatori ai calității pentru a participa în misiunile de evaluare externă;

- Organizarea a două conferințe, una de debut și alta de încheiere a proiectului;
- Realizarea unui site al proiectului de prezentare a rezultatelor acestuia;
- Publicarea unei ediții a Quality Assurance Review;
- Publicarea materialelor rezultate din celelalte activități ale proiectului

Toate publicațiile realizate în cadrul proiectului QUALITAS au fost prezentate în secțiunea 4 – Informare și comunicare. Publicațiile sunt de asemenea disponibile pe pagina ARACIS dedicată proiectului QUALITAS: <http://www.aracis.ro/proiecte/qualitas/>.

5.1.2. Proiectul ACAD-INOV

ARACIS a implementat proiectul „Comunitate virtuală pentru asigurarea calității și perfecționării managementului strategic și inovativ în universitățile tehnice și compozite, în vederea creșterii relevanței învățământului superior pentru piața muncii” (contract POSDRU/155/1.2/S/141884) în parteneriat cu patru universități din România – Universitatea Politehnica din București, Universitatea ”Dunărea de Jos” din Galați, Universitatea Tehnică ”Gheorghe Asachi” din Iași, Universitatea ”Transilvania” din Brașov și societatea S.C. ARWEN PROFESSIONAL SERVICES S.A. (S.C. RED POINT S.A.) din Iași. Proiectul ACAD-INOV a fost implementat în intervalul aprilie 2014 - noiembrie 2015 iar derularea propriu-zisă a proiectului a început la data de 1 septembrie 2014.

Obiectivul general al proiectului a vizat îmbunătățirea managementului universitar prin dezvoltarea unor competențe manageriale, de planificare strategică și de comunicare, pentru asigurarea calității educației, în vederea creșterii relevanței învățământului superior pentru piața muncii și pentru societatea bazată pe cunoaștere.

Obiective specifice:

1. Înființarea, dezvoltarea și consolidarea unei rețele între universitățile partenere pentru formarea unei comunități academice de bună practică, în scopul dezvoltării unor competențe manageriale și de planificare strategică, pentru asigurarea calității educației în vederea sporirii relevanței învățământului superior pentru piața muncii. În cadrul acestei activități s-au încheiat parteneriate între universități. Scopul acestor parteneriate a fost acela de a promova, în contextul susținerii dezvoltării economice, un mecanism inovativ de management strategic optimizat de autoevaluare a calității învățământului superior.

Astfel, proiectul a permis stabilirea unor indicatori pentru evaluarea nivelului de îndeplinire a criteriilor, a standardelor de performanță specifice pentru două tipuri de universități: universități tehnice și universități compozite.

2. Elaborarea unor instrumente specifice de evaluare, respectiv a unui sistem de indicatori de referință și a unor proceduri, mecanisme de asigurare și de management al calității la nivelul partenerilor, în scopul completării metodologiilor de evaluare existente, specifice universităților tehnice și compozite. S-a urmărit realizarea unor acțiuni inovatoare de autoevaluare a programelor de studii și de corelare a acestora cu piața muncii, utilizând instrumente software dezvoltate în cadrul proiectului.

3. Dezvoltarea și implementarea soluției informatice pentru elaborarea, pentru revizuirea și pentru testarea sistemelor de indicatori de referință și a mecanismelor de asigurare și management al calității, dezvoltarea mecanismelor de instruire și autoinstruire a personalului cu atribuții în domeniul calității din universitățile partenere, pentru îmbunătățirea activităților din domeniul managementului strategic și al asigurării calității.
4. Formarea cadrelor pentru comisiile de asigurare a calității din universități, atât de la nivelul universității, cât și de la nivelul facultăților, dezvoltând competențe pentru perfecționarea managementului strategic, a metodelor de evaluare internă a performanțelor instituțiilor de învățământ superior și de evaluare a programelor de studii oferite de acestea.

Principalele *rezultate ale proiectului* sunt următoarele:

- Formarea unei rețele inter-universitare și a unei comunități de practică viabile și funcționale, încheierea unui acord de cooperare inter-universitară între cele 4 universități care au alcătuit consorțiul din acest proiect pentru realizarea rețelei de management universitar strategic pentru asigurarea calității, etapă în cadrul căreia au fost realizate:
  - un studiu de diagnoză privind metodele de evaluare externă a calității existente la momentul actual;
  - patru focus-grupuri de analiză cu câte 15 participanți pe grup de discuție (partener universitar) și patru rapoarte cu concluziile aferente;
  - un seminar de dezbateri la nivelul consorțiului a concluziilor focus-grupurilor, cu min. 30 de persoane din grupul țintă;
  - un set de propuneri către solicitant pentru elaborarea metodologiei pilot de evaluare.
- Elaborarea unor instrumente și a unui sistem de indicatori pentru managementul calității elaborate în rețeaua inter-universitară, demers care a constat în obținerea următoarelor rezultate:
  - o rețea inter-universitară pilot, de management strategic, de formare, comunicare și de dezvoltare a metodelor de evaluare a performanțelor universităților din perspectiva asigurării calității educației;
  - patru programe de studii evaluate în sistem pilot;
  - un raport de evaluare final asupra funcționării comunității virtuale pentru asigurarea calității în universitățile din consorțiu;
  - un raport de validare a sistemului de indicatori de referință și a procedurilor de asigurare a calității proceselor de educație elaborat la nivelul partenerilor.
- Implementarea unei soluții informatice funcționale, care include următoarele subsisteme:
  - o platformă de training pentru instruirea și autoinstruirea persoanelor din grupul țintă;
  - un portal web de comunicare utilizat în promovarea activităților de învățare, management și planificare în domeniul managementului strategic din învățământul superior;
  - un sistem de evaluare și autoevaluare a performanțelor învățământului superior pentru asigurarea calității;
  - trei rapoarte de analiză a cerințelor funcționale (un raport pentru fiecare subsistem);
  - trei rapoarte de proiectare și design (un raport pentru fiecare subsistem);

- trei rapoarte de dezvoltare a platformei informatice (un raport pentru fiecare subsistem);
  - un plan de testare al platformei informatice și un raport de testare a platformei informatice;
  - un plan de instruire al utilizatorilor și administratorilor platformei informatice;
  - un raport de testare a funcționalităților;
  - un raport privind punerea în producție a platformei informatice.
- Instruirea personalului implicat în managementul calificărilor la nivel de universitate și a unor membri ai partenerilor sociali, conform următoarelor date:
    - patru sesiuni de formare, organizate în fiecare din centrele universitare partener, pentru 100 de persoane din grupul țintă;
    - formarea personalului în cadrul activităților destinate instruirii personalului din grupul țintă: personal implicat în elaborarea politicilor din învățământul superior: 5; membri ai comisiilor de asigurare a calității: 70; membri ai comisiilor/structurilor de conducere din universități și facultăți: 95;
    - un raport final al cursurilor de instruire;
    - un suport de curs.

5.2 Proiecte internaționale

5.2.1 Proiectul IMPALA

Proiectul “*Analiza impactului proceselor de asigurare externă a calității în învățământul superior, metodologie pluralistă și aplicarea unei metode transdisciplinare formative de evaluare a impactului (IMPALA)*” este finanțat prin Programul cadru LLP Erasmus – Învățare pe tot parcursul vieții și se desfășoară pe o perioadă de trei ani (2013-2016).

ARACIS este organizație parteneră în cadrul proiectului **IMPALA**, proiect coordonat de evalag (Evaluation Agency Baden-Württemberg, Germania). Instituțiile partener în cadrul acestui proiect sunt: AQU Catalunya (Barcelona, Spania), FINEEC (Helsinki, Finlanda), ARACIS (București, România), Universitatea din Stuttgart (Stuttgart, Germania), Universitatea Autonomă din Barcelona (Barcelona, Spania), Universitatea de Științe Aplicate Jyväskylä (Jyväskylä, Finlanda), Universitatea Tehnică de Construcții București (București, România), Prof. Dr. Bjørn Stensaker (Facultatea de Științe ale Educației, Universitatea din Oslo, Norvegia), ENQA (Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior, Bruxelles, Belgia) și ESU (Uniunea Europeană a Studenților, Bruxelles, Belgia).

Obiectiv:

Proiectul IMPALA urmărește dezvoltarea și aplicarea unei metodologii de analiză a impactului procedurilor de asigurare externă a calității (External Quality Assurance - EQA) asupra instituțiilor de învățământ superior. Totodată, proiectul are ca obiectiv principal să ofere informații suplimentare cu privire la rezultatele, așteptările, efectele și impactul procedurilor de asigurare externă a calității educației în învățământul superior în cele patru universități partener.

Rezultate așteptate:

Partenerii proiectului IMPALA consideră că, la finalul perioadei de implementare, vor fi obținute următoarele rezultate:

- Dezvoltarea și aplicarea unei metodologii cu privire la procedurile legate de evaluarea externă a calității în instituțiile de învățământ superior. Această metodologie trebuie să fie flexibilă și ușor de adaptat la diferitele proceduri de evaluare externă a calității;
- Antrenarea în analiza de impact a membrilor comunității academice, inclusiv studenții;
- Analiza și compararea impactului diferitelor proceduri de asigurare externă a calității, ca și a percepției diferiților actori cu privire la impactul acestor proceduri;
- Analiza rolului și procedurilor de asigurare externă a calității în schimbarea și îmbunătățirea procedurilor de sprijinire a culturii calității în instituțiile de învățământ superior;
- Îmbunătățirea înțelegerii relației cauzale dintre asigurarea calității și schimbarea organizațională;
- Cooperarea activă a unor instituții europene de învățământ superior;
- Cooperarea viitoare a unor agenții europene de asigurare a calității și instituții de învățământ superior (analiză evolutivă de tip “benchmarking” în practica asigurării calității și în managementul calității).

În anul 2015 au fost desfășurate următoarele activități:

- Participarea la întâlnirile partenerilor prevăzute în proiect;
- Pregătirea unei publicații care să prezinte rolul evaluării impactului activităților de asigurare a calității din perspective agențiilor de calitate din Spațiul European al învățământului superior. Ca urmare a acestei activități a rezultat articolul „ *On the role of impact evaluation of quality assurance from the strategic perspective of quality assurance agencies in the European higher education area*”, publicat în *Quality of Higher Education*, Routledge, Taylor and Francis Group, autori Radu Damian, Josep Grifoll&Anke Rigbers (2005), <http://dx.doi.org/10.1080/13538322.2015.1111005>;
- Colaborarea cu Universitatea Tehnică de Construcții București în organizarea aplicării chestionarului corespunzător fazei proiectului și comunicarea permanentă cu partenerii din proiect.

5.2.2 Proiectul AQUA-TS

”Sistemul automat de control al calității (AQUA-TS)” este un proiect Leonardo da Vinci cu o durată de doi ani (2013 – 2015) care are scopul de a proiecta, construi și implementa instrumente operaționale pentru măsurarea și controlul indicatorilor de tip External Quality Assurance in Vocational Education and Training (EQAVET) în colaborare cu grupurile țintă și cu părțile interesate. ARACIS este partener în proiectul AQUA-TS.

Acest proiect abordează aspecte ale implementării Cadrului european de referință pentru asigurarea calității în educația și formarea profesională (EQAVET) din sectorul turismului prin intermediul testării instrumentelor în conformitate cu metodologiile de colaborare și prin abordarea învățării la locul de muncă (*job shadowing*). În proiect, care a fost dedicat unui sector de activitate specific, au fost identificate provocări-cheie din sectorul turistic cu privire la educația și formarea

profesională, legate de necesitatea de creștere la nivel european a calității formării de tip VET din sectorul turistic, pentru a-l face mai atractiv pentru forța de muncă. Proiectul îi abordează pe toți actorii interesați din sector, fapt care facilitează crearea de posibilități de partajare și comparare a inițiativelor. Acest lucru va duce la dezvoltarea și punerea în aplicare a unui instrument de *benchmarking* pentru părțile interesate de educația și formarea profesională din sectorul turistic de la nivel european, cu posibilități de generalizare și în alte sectoare, oferind un cadru comun de formare. Pentru ARACIS, participarea la proiect a oferit ocazia de a identifica punctele comune între evaluarea externă a calității programelor de studii universitare și a celor de tip VET, precum și diferențele de abordare. În perspectiva asumării de către instituțiile de învățământ superior a formării prin programe de învățământ terțiar non-universitar, care vor fi evaluate extern de către ARACIS, agenția se va regăsi într-o poziție privilegiată din punctul de vedere al experienței pe care o va acumula prin participarea la acest proiect.

ARACIS a participat la următoarele întâlniri organizate în cadrul proiectului AQUA-TS:

- 29 iunie 2015 – București (România) - **Seminar la Universitatea Româno-Americană din București** (participanți: Radu-Mircea Damian – Director, Direcția Relații Internaționale, Proiecte și Cooperare, ARACIS, invitați din partea unor organizații profesionale).

6. COOPERARE

6.1. La nivel național

Cu universități

ARACIS a participat la întâlnirile Consiliului Național al Rectorilor organizate în anul 2015.

15 octombrie 2015 – București (România) – Consorțiul Universitaria, Universitatea din București: ARACIS a participat cu prezentarea ”Asigurarea calității, evaluare și excelență în învățământul superior, Radu-Mircea Damian - Director, Direcția Relații Internaționale, Proiecte și Cooperare, ARACIS.

Cu alte organizații/instituții/agenții

ARACIS a desfășurat consultări permanente cu Ministerul Educației Naționale, Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (CNATDCU) și cu Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI).

6.2 La nivel internațional

➤ Quality Audit Network

- ARACIS a participat la activitățile rețelei de cooperare QAN (Quality Audit Network), fiind singura agenție din Europa de Est acceptată în QAN (din 2012); activitatea ARACIS în cadrul acestei rețele de cooperare s-a desfășurat fără întrerupere încă din 2012.
  - ARACIS a participat la întâlnirea membrilor „Quality Audit Network – QAN” desfășurată la Haga (Olanda) în perioada 12 - 13 mai 2015.
- DRIPC a contribuit la ajustarea Metodologiei de evaluare a 17 universități din Republica Moldova (contract de evaluare încheiat între ARACIS și Ministerul Educației al Republicii Moldova);

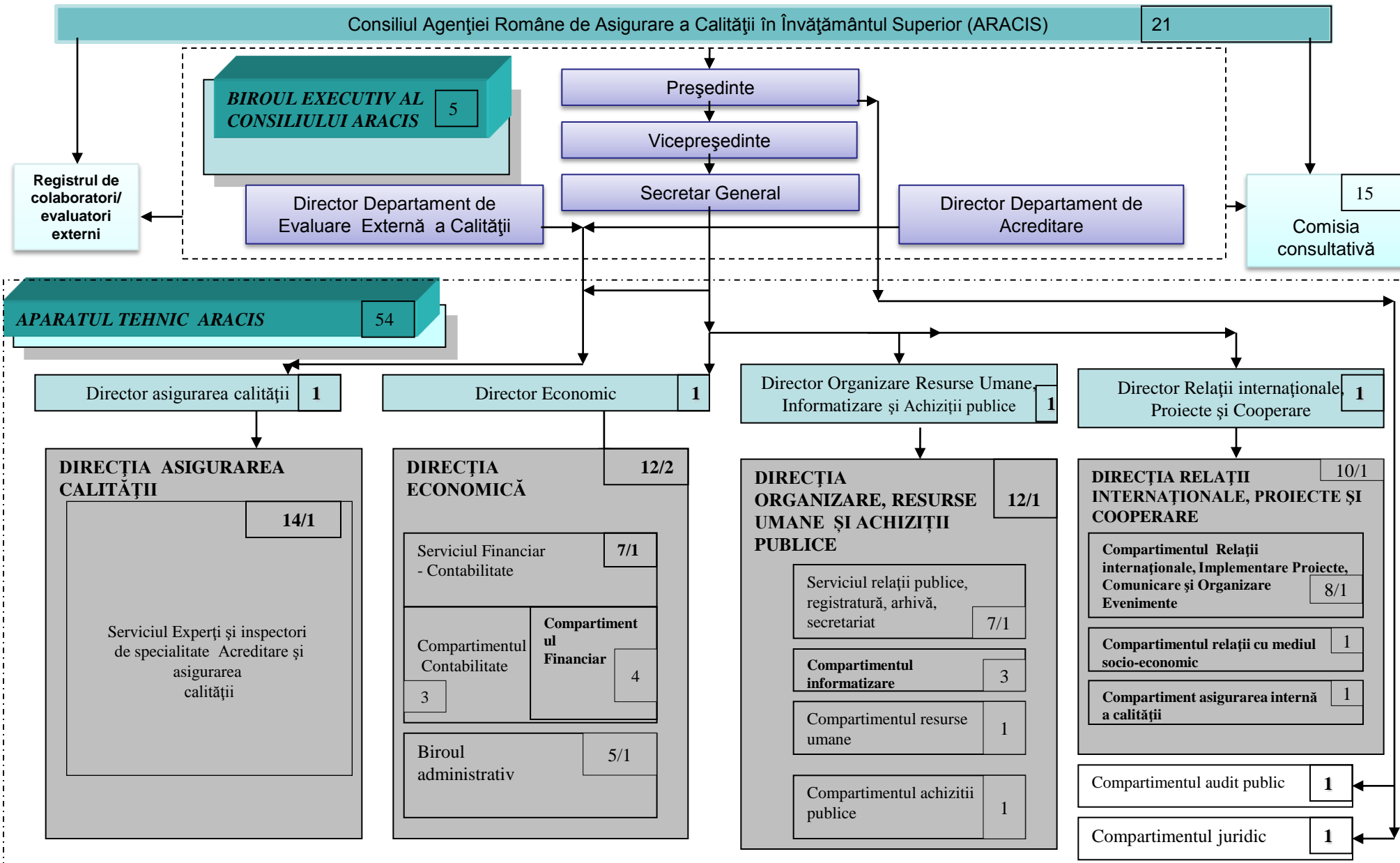
- 01 – 05 iunie 2015, 15 – 17 iunie 2015 – participarea dlui. Radu-Mircea Damian (Director DRIPC) la evaluarea unei instituții de învățământ superior din Franța – École Nationale Supérieure Maritime (ENSM), ca evaluator extern internațional al Commission des Titres d'Ingénieurs (CTI).

ANEXE

ORGANIGRAMA AGENȚIEI ROMÂNE DE ASIGURARE A CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

Anexa 1

ARACIS (31.12.2014)

Componenta Consiliului ARACIS în anul 2015

Președinte:

1. Prof. univ. dr. Petrescu Jordan

Secretar general:

2. Prof. univ. dr. Stan Vasilica

Director al Departamentului de Evaluare Externă a Calității:

3. Prof. univ. dr. Popa Ion

Director al Departamentului de Acreditare:

4. Prof. univ. dr. Lache Simona

Membri:

5. Conf. univ. dr. Corbu Nicoleta
6. Prof. univ. dr. Georgescu Puiu Lucian
7. Prof. univ. dr. Grigoraș Gheorghe
8. Conf. univ. dr. Ghițulică Cristina
9. Prof. univ. dr. Iamandi Luca
10. Prof. univ. dr. Lascăr Ioan
11. Conf. univ. dr. Bunoiu Octavian Mădălin
12. Prof. univ. dr. Cojocaru Dorian
13. Prof. univ. dr. Ianoș Ioan
14. Conf. univ. dr. Ispas Gabriel Liviu
15. Prof. univ. dr. Lache Simona
16. Prof. univ. dr. Nagy Ladislau
17. Prof. univ. dr. Opre Adrian
18. Popescu Cristi – student (până la 01.10.2015)
19. Cherecheș Vlad – student (începând cu 01.10.2015)
20. Sheila Abdulamit – studentă (până la 01.10.2015)
21. Tunsoiu Nicolae – student (începând cu 01.10.2015)

Comisia consultativă a ARACIS

Acad. Ionel Haiduc - Președintele Academiei Române

Prof. Dinu Airinei - Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Prof. Cezar Birzea – Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București

Prof. Oprea Călin – Universitatea „Nicolae Titulescu” din București

Prof. Dumitru Gașpar – Universitatea de Vest din Timișoara

Prof. Viorel Lefter – Academia de Studii Economice din București

Prof. Mircea Miclea – Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

Prof. Mircea Cristel Muthu – Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

Prof. Delia Marina Podea – Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad

Prof. Gheorghe Popa – Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Prof. Alexandru Popovici – Universitatea „Petrol-Gaze” din Ploiești

Prof. Zoltan Rostas – Universitatea din București

Prof. Gheorghe Solomon – Universitatea Politehnica din București

Prof. Emilian Stancu - Universitatea din București

Prof. Paul Șerban Agachi - Universitatea Babes-Bolyai din Cluj-Napoca

Prof. Mircea Ivănescu - Universitatea din Craiova

Prof. Adrian Miroiu - S.N.S.P.A

Prof. Mihai Octavian Popescu - Universitatea Politehnica din București